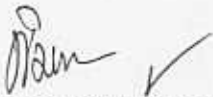
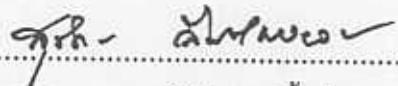
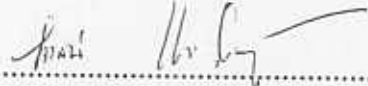

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แหล่งทรัพยากรครอบครัวกับ
ความรู้สึกเป็นภาระของผู้ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รับการรักษาด้วยการ
ล้างช่องท้องชนิดถาวร

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นางปรียกมล รัชกุล
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ภา สุตรา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุจิตรา ลิ้มอำนวยลาภ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์มาลินี เหล่าไพบุลย์)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แหล่งทรัพยากรครอบครัวกับความรู้สึกเป็นภาระของผู้ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รับการรักษาด้วยการล้างช่องท้องชนิดถาวร โดยใช้แนวคิดของ Oberst and Hudes และ Pallett, 1991 เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รับการรักษาด้วยการล้างช่องท้องชนิดถาวรที่พาผู้ป่วยมารับการตรวจที่หน่วยไต ในโรงพยาบาลของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 140 คน เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน กันยายน 2539 ถึงเดือน มีนาคม 2540 โดยใช้แบบสอบถามที่ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล แบบวัดแหล่งทรัพยากรครอบครัวที่ดัดแปลงจาก FIRM ของ Hamilton Mc Cubbin และแบบวัดความรู้สึกเป็นภาระของผู้ดูแลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทำ Pilot Study และดัดแปลงจาก Self-Care Burden ของ Oberst and Hudes ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยการล้างช่องท้องชนิดถาวรจำนวน 8 ท่าน และหาค่าความเที่ยงของแบบวัดแหล่งทรัพยากรครอบครัวและแบบวัดความรู้สึกเป็นภาระ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ 0.89 และ 0.83 ตาม

ลำดับ นำกิจกรรมในแบบวัดความรู้สึกเป็นภาระทั้งหมดทำ Factor Analysis สามารถแบ่งความรู้สึกเป็นภาระได้ 6 มิติ คือ 1. ความยากลำบากในการดูแลสุขภาพ 2. ความจำเป็นในการดูแลสุขภาพ 3. การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น 4. การปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิต 5. การจัดเวลาสำหรับตนเอง 6. การดูแลเรื่องทั่ว ๆ ไป

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่ามัธยฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบอันดับที่ของสเปียร์แมน ของปัจจัยส่วนบุคคล แหล่งทรัพยากรครอบคลุมเกี่ยวกับความรู้สึกเป็นภาระโดยรวมและในแต่ละมิติ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระยะเวลาการศึกษา ภาวะสุขภาพ ความเกี่ยวข้องกับผู้ป่วย และระยะเวลาที่ให้การดูแล ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเป็นภาระโดยรวมของผู้ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยการล้างช่องท้องชนิดถาวร และเมื่อพิจารณาในแต่ละมิติพบว่า

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ ระยะเวลาการศึกษา และภาวะสุขภาพของผู้ดูแลไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเป็นภาระในแต่ละมิติของผู้ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยการล้างช่องท้องชนิดถาวร

1.2 ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่

เพศ เพศหญิงมีความรู้สึกเป็นภาระในมิติความจำเป็นในการดูแลเรื่องสุขภาพมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาชีพ ผู้ดูแลที่มีอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพค้าขายมีความรู้สึกเป็นภาระในมิติความจำเป็นในการดูแลเรื่องสุขภาพของผู้ป่วยมากกว่าผู้ดูแลที่มีอาชีพรับจ้าง และรับราชการ และผู้ดูแลที่ประกอบอาชีพค้าขายมีความรู้สึกเป็นภาระในมิติการจัดเวลาสำหรับตนเองมากกว่าผู้ดูแลที่ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง พ่อบ้าน/แม่บ้าน และเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ความเกี่ยวข้องกับผู้ป่วย ผู้ดูแลที่เป็นบิดา/มารดามีความรู้สึกเป็นภาระในมิติการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และมิติการดูแลเรื่องทั่ว ๆ ไปมากกว่าผู้ดูแลที่เป็นสามี/ภรรยาและผู้ดูแลที่เป็นบุตร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ระยะเวลาที่ให้การดูแล มีความสัมพันธ์ทางลบกับความรู้สึกเป็นภาระในมิติความยากลำบากในการดูแลสุขภาพ ($r = -.1841, P < .05$)

2. แหล่งทรัพยากรครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรู้สึกเป็นภาระของผู้ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยการล้างช่องท้องชนิดถาวร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.3248$, $P < .0001$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละมิติพบว่า

2.1 แหล่งทรัพยากรครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางลบกับความรู้สึกเป็นภาระในมิติความยากลำบากในการดูแลเรื่องสุขภาพ ($r = -.2765$, $P < .001$) มิติการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ($r = -.4081$, $P < .0001$) และมิติการจัดเวลาสำหรับตนเอง ($r = -.3480$, $P < .0001$)

THESIS TITLE : THE RELATIONSHIP AMONG PERSONAL FACTORS,
FAMILY RESOURCES AND BURDEN OF CONTINUOUS
AMBULATORY PERITONEAL DIALYSIS(CAPD) PATIENTS'
CAREGIVERS

AUTHOR : MRS.PREGAMOL RUTCHANAGUL

THESIS ADVISORY COMMITTEE :

.....CHAIRMAN
(ASSISTANT PROFESSOR PIMPA SUTRA)

.....Member
(ASSOCIATE PROFESSOR SUCHITRA LIMAMNOILAP)

.....Member
(ASSOCIATE PROFESSOR MALINEE LAOPAIBOON)

ABSTRACT

This descriptive research studied relationship among personal factors, family resources and burden of continuous ambulatory peritoneal dialysis (CAPD) patients' caregivers. The conceptual framework was constructed based on Oberst and Huges's concept and Pallett's concept.

The samples of 140 caregivers who came with CAPD patients, checked up at department of Renal unit in both governmental and private hospital in Bangkok, were collected their data from September 1996 to March 1997. Tools for data collection were comprised of 3 parts, Personal Data, Questionnaire of Family Resources modified from FIRM of Hamilton Mc Cubbin, and Questionnaire of Burden of CAPD Patients' Caregivers constructed and modified from Self-Care Burden of Oberst and Huges. They were validated by eight experts and carried out reliability for Questionnaire of Family Resources and Burden of CAPD Patients' Caregivers by using Cronbach's alpha coefficient, the results were 0.89 and 0.83 as following.

Questionnaire of Burden of CAPD Patients' Caregivers, analysed by Factor Analysis was comprised of Six dimensions ; 1. Difficulty of health care dimension 2. Demand of health care dimension 3. Interpersonal relationship dimension 4. Lifestyle change dimension 5. Time management dimension 6. General care dimension.

The data ; Personal Factors, Family Resources and Burden of CAPD Patients' Caregivers both whole and in each dimension were analysed by using frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, median, unpaired t- test, Analysis of variance (ANOVA), Pearson's product moment correlation coefficient and Spearman's rank correlation coefficient.

The results were as follow :

1. Personal factors ; sex, age, occupation, education, health status, Relationship between caregivers and patients, timecare have no relationship with Burden of CAPD patients' caregivers. When consider in each dimension, found that.

1.1 Personal factors ; age, education and health status have no relationship with Burden in each dimension of CAPD patients' caregivers .

1.2 Personal factors which are

sex; The mean score on Burden of CAPD patients' caregivers of female was statistically significant higher than male in Demand of health care dimension. ($P < .05$)

Occupation ; Agriculture and merchant have statistically significant higher Burden of CAPD patients' caregivers than Employee and Bureaucrat in Demand of health care dimension and Merchant have statistically significant higher Burden of CAPD patients' caregivers than Bureaucrat, Employee, Housewife and Agriculture in Time management dimension. ($P < .05$)

Relationship between caregivers and patients ; Parents have statistically significant higher Burden of CAPD patients' caregivers than Spouses and Children in Interpersonal relationship dimension. ($P < .01$)

Timecare ; Timecare was statistically significant negatively correlated with Burden of CAPD patients' caregivers in Difficulty of health care dimension. ($r = -.1841, P < .05$)

2. Family Resources was statistically significant negatively correlated with Burden of CAPD patients' caregivers. ($r = -.3248$, $P < .0001$). When consider in each dimension, found that.

2.1 Family Resources was statistically significant negatively correlated with Burden of CAPD patients' caregivers in Difficulty of health care Dimension ($r = -.2765$, $P < .001$), Interpersonal relationship Dimension ($r = -.4081$, $P < .001$) and Time management Dimension ($r = -.3480$, $P < .001$)